



“Iată stau la ușă și bat. De va auzi cineva glasul Meu și va deschide, voi intra la el, și voi cina cu el și el cu Mine” (Apocalipsa 3, 20)

Numărul 131 (2016), **Duminica a 19-a după Rusalii**
(Predica de pe munte—Iubirea vrăjmașilor)

Evanghelia: Luca 6, 31-36*

Zisa-a Domnul: “Precum voiți să vă facă vouă oamenii, asemenea faceți-le și voi lor. Și dacă-i iubiți pe cei ce vă iubesc, ce mulțumire aveți? Că și păcătoșii-i iubesc pe cei care-l iubesc pe ei. Și dacă le faceți bine celor ce vă fac vouă bine, ce mulțumire aveți? Că și păcătoșii tot așa fac. Și dacă dați cu'mprumut celor de la care nădăjduiți să luați înapoi, ce mulțumire aveți? Că și păcătoșii le dau cu'mprumut păcătoșilor, ca să primească înapoi întocmai. Ci iubiți pe vrăjmașii voștri și faceți bine și dați cu'mprumut nimic nădăjduind și răsplata voastră va fi multă și veți fi fiii Celui-Preaînalt; că El este bun cu cei nemulțumitori și răi.

Fiți milostivi, așa cum și Tatăl vostru este milostiv.”

Decizie grea: iertăm sau facem dreptate

IPS Antonie Plămădeală

“Precum voiți să vă facă vouă oamenii, faceți-le și voi asemenea” (Luca 6, 31). Iată ceea ce toți comentatorii Noului Testament au numit “legea de aur a moralei creștine”. Textul este inclus în Predica de pe munte— ea însăși un rezumat mai larg al învățăturii Sale— și se află exact așa și în Evanghelia după Matei (7, 12).

Să ne oprim puțin asupra conținutului acestor cuvinte, nu atât pentru că ar fi greu de înțeles, ci tocmai dimpotrivă, pentru a le constata simplitatea. Sunt simple ca adevărul! Și cât de bine se potrivesc oricui le-ar întâlni! Și cât de ușor de înțeles sunt pentru oricine! Nu e nevoie de licențe și doctorate în nici o disciplină, nici măcar în teologie, ca să fie pe înțeles. Sunt pe măsura învățatului, ca și pe a analfabetului. Nimeni nu s-ar putea plânge că sunt grele, că nu sunt pentru mintea lui. **Spre a le înțelege nu avem nevoie decât de o minte sănătoasă. Căci toți știm ce vrem să ne facă nouă oamenii.**

*)Texte preluate din ediția jubiliară a Sfântului Sinod, 2000, citată pe scurt: Biblia Bartolomeu



Vrem să ne urască? Vrem să ne facă rău? Vrem să ne vorbească de rău? Vrem să ne pârască? Vrem să ne târască prin tribunale? Niciodată! Toți vrem ca oamenii să ne facă numai bine. Vrem să fim iubiți. Vrem să fim ajutați. **Cuvântul Mântuitorului are în vedere atât de mult interesele noastre, încât nu e posibil să nu le înțelegem și pe ale altora, așa cum le înțelegem pe ale noastre. Ne ia pe noi înșine drept măsură a modului cum trebuie să ne purtăm cu altul. Cum vrem să se poarte alții cu noi, așa să ne purtăm și noi cu dâșii.**

Mântuitorul a adus în lume noutatea iubirii. Sfatul acesta e de fapt o altă formă de exprimare a unui alt principiu: "Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși" (Matei 19, 19; 22, 39; Romani 13, 9; Galateni 5, 14). De aceea a zis: "Poruncă nouă vă dau vouă: să vă iubiți unii pe alții precum v-am iubit și Eu pe voi" (Ioan 13,34).

Dar de ce era porunca aceasta nouă! Era nouă fiindcă în Vechiul Testament nu era tot așa. Mântuitorul însuși precizează: "Ați auzit că s-a zis: să iubești pe aproapele tău și să urăști pe vrăjmașul tău" (Matei 5, 43). Mântuitorul face un pas mai departe decât preceptul din Vechiul Testament, ridicându-l cu o treaptă mai sus, căci zice: "Nu numai să iubiți pe cei ce vă iubesc, dar **să iubiți chiar pe vrăjmașii voștri, să binecuvântați pe cei ce vă blestemă, să faceți bine celor ce vă urăsc și să vă rugați pentru cei ce vă nedreptățesc și vă prigonesc**" (Matei 5, 44).

Trebuie să recunoaștem că nu e un sfat ușor de urmat și că ne pune la mare încercare. Teoretic îl înțelegem și chiar îl admitem, dar când e vorba de pus în practică ni se pare, dacă nu imposibil, cel puțin nedrept. Să nu luăm lucrurile ușor și să nu trecem pe lângă acestea ca și cum ar fi bune, dar nu pentru noi. **Suntem aici în fața unui: ori-ori! Ori facem precum ne învață Iisus și suntem creștini, ori nu facem, și nu suntem creștini.**

Cred că aceasta ar trebui să ne dea foarte mult de gândit. Dacă înțelegem și admitem că Iisus a venit să îndrepte lumea, s-o facă mai bună, s-o schimbe din adâncuri, să schimbe adică adâncurile inimilor, atunci n-o putea face decât recomandând ceea ce a recomandat. Numai așa se poate. Vrem să-L ascultăm? Vrem să devenim oameni noi sau îi admirăm teoretic învățătura, dar rămânem la omul vechi?

După toate semnele ne aflăm cam în situația din urmă. De aceea lumea mai arată încă așa cum arată. **Nu alții, nu cei care nu-L admit sau nu cred în Iisus îi împiedică împlinirea visului Său de transformare a omenirii, ci în primul rând cei care se zic "ai Lui", creștinii.** Atâta vreme cât nu ne vom reconsidera părerea și practica vieții cu privire la acest precept, al iubirii, nu sunt șanse reale de biruință a creștinismului în noi. De altfel, de aceea au și apărut prin Apus unele așa-zise curente care afirmă că ne aflăm deja într-o "eră post-creștină", în care creștinismul a fost uitat, trădat, lăsat în urmă, demodat. Creștinii vor îndreptați sau vor dezice aceste afirmații?



Mântuitorul își și demonstrează sfatul pe care îl dă, adică acela de a nu răsplăti răul cu rău. "Așa face și Dumnezeu - spune El -, căci El poruncește soarelui Său să răsară și peste cei răi, și peste cei buni, și dă ploaie și peste cei drekți, și peste cei nedrești." Și din nou accentuează diferența în care trebuie să se situeze creștinii, și nu pur și simplu pentru că așa vrea El, Învățătorul, ci pentru că așa e logic, dacă vrem să intrăm în modul divin de gândire. Și iată demonstrația: "Căci de iubiți pe cei ce vă iubesc, ce plată vi se cuvine? Au nu fac tot așa și vameșii? Și de urăți sănătate numai prietenilor voștri, ce lucru mare faceți? Au nu și păgânii fac așa?" (Matei 5, 46-47).

Dragostea ta îl bucură pe cel ce te iubește, dar acela crede că i se cuvine, pe când dragostea care ar răsplăti vrăjmășia ar pune altfel problema. Cel pe care-l iubești când te urăște nu te va putea urî mai mult și, încetul cu încetul, își va modifica și el sentimentele. Cel puțin când avem în vedere oameni normali. Așa că dreptatea e de partea Mântuitorului și a poruncii Sale, cu adevărat noi. Porunca Sa e logică prin adâncimea ei, nu prin aparența de echivalență pe care o stabilea Legea Veche. Ne aflăm deci, incontestabil, în fața unui uriaș pas mai departe decât iubirea poruncită de Vechiul Testament, care răspunde exclusiv iubirii.(...)

Știu că, chiar și după această convorbire a noastră, în mințile și inimile multora dilema la nivelul personal va mai rămâne: **cum să iertăm, când dreptatea cere să pedepsim? Dreptatea se cere restabilă.** Noi socotim acest lucru ca fiind cel mai firesc. Altfel se compromite dreptatea și se instaurează anarhia. Se încurajează făcătorii de nedreptate. Cel nedrept trebuie făcut să înțeleagă că a fost nedrept. Și nu poate fi făcut altfel să înțeleagă decât dacă suferă și el răul pe care l-a făcut altora! Așa gândim noi.

Gândim, oare, bine? Să ne fi propus Iisus o utopie, contrazicând o lege și un sentiment natural? Să nu fi știut El că ne propune o imposibilitate, dacă e într-adevăr imposibilitate? Nu cred. A știut foarte bine ce spune. Și a știut ce putem gândi despre ceea ce a spus. Dar n-a socotit că judecata și simțirea noastră sunt îndreptățite. De ce? **Pentru că în fond răsplătirea răului cu rău nu reinstaurează dreptatea și nu rezolvă problema răului, ci înmulțește răul. Cred că nouă ne e permis doar să ne mângâiem cu faptul că dreptatea se va face totuși: "A Domnului este răzbunarea" (Deuteronomul 32), text citat și de Sfântul Pavel când îndeamnă: "Nu vă răzbunați voi singuri" (Romani 12, 19; Evrei 10, 30).**

Dar Iisus n-a apelat nici măcar la aceasta. El a iertat și l-a rugat chiar pe Tatăl să nu Se răzbune: "Iartă-le lor, că nu știu ce fac" (Luca 23,34), iar Sfântul Pavel ne îndeamnă: "Să avem și noi gândirea lui Hristos" (I Corinteni 2, 16). **Sfântul Vasile cel Mare**, într-o omilie despre milă și dreptate, iese din dilemă, îndemnând: "Să unim mila cu dreptatea". Și se explică: "Să dobândim toate cu dreptate, dar să le sacrificăm pentru milă." Adică, chiar dacă suntem porniți să cerem și să facem dreptate, s-o



cerem, dar de îndată s-o sacrificăm și să facem loc milei, dragostei, acelei dragoste care merge până la dragostea de vrăjmași. **A face dreptate devine astfel sinonim cu a face milă. Și invers.**

La grea încercare suntem puși. **Adevărata victorie trebuie s-o obținem nu împotriva celor ce ne fac rău, ci mai ales împotriva noastră înșine.** În cazul că am dori răzbunarea, cel mai aproape de noi care face răul, neîmplinind porunca lui Hristos, am fi în primul rând noi înșine. **Cum ne tratăm pe noi în cazul acesta? Cerem pentru noi dreptate sau iubire, iertare, milă? Iată o temă de adâncă meditație, care poate arunca o lumină nouă asupra întregii dileme!**

Sursa: **Mitropolitul Antonie Plămădeală**, *Tâlcuiri noi la texte vechi*, Editura Sophia

Vitamine duhovnicești

“Un oftat din inimă face mai mult decât orice rugăciune”

Părinte, ce ne sfătuiți să facem atunci când avem în față o carte de rugăciuni, iar gândurile ne zboară la cele lumești?

Eu sunt pentru rugăciunea din inimă. Momente de suișuri și coborâșuri există chiar și-n lumea sfinților. Și la ei pot exista momente de vid.

Dacă în timp ce te rogi o să vină duhuri rele să-ți schimbe mintea de la rugăciune, nu trebuie să te temi. **Nu există creștin sau monah să nu fie ispitit când se roagă.** Când sunt astfel de treceri, de la o trăire la alta, nu trebuie să încetăm a ne ruga măcar cu gândul.

Puterea rugăciunii este grozavă. Unii se întâmplă să piardă din calitatea rugăciunii. Alții, care se roagă cu inima smerită, simt cum le vine așa, ca o mângâiere. Și ei se roagă din nou, la fel de sânguitori, se roagă numai să le vină mângâieri, dar astfel de mângâieri pot să vină și de la diavoli. Nu vă dați seama cât de bucuroși sunt diavolii să te țină în starea aceasta de falsă liniștire, ca tu să rămâi insensibil față de adevărata mângâiere a unei rugăciuni rupte din inimă, fără interes, fără oprire. Îmi spunea o fetiță, o studentă la Medicină: "Părinte, mi-am cumpărat toate cărțile de rugăciuni, acatistiere și pe toate le citesc, dar sunt momente când gândul îmi zboară de la rugăciune".

Rugați-vă smeriți, să-L aduceți pe Dumnezeu în inimile voastre, decât să te înalți cu mintea și să te rătăcești cumva pe sus, mai bine să nu fii nimic! Eu nu sunt pentru rugăciunile din cărți, sunt pentru cele simple, sincere și trăite. Smeriți-vă și iar smeriți-vă !

Sursa: **Părintele Arsenie Papacioc**, *extras din interviul cu Părintele Arsenie Papacioc*, realizat de Mariana Borloveanu